

הלכות יום טוב סימן תצו תצח

טרפה (ג) לא יהא נשאי להפשיטה: יז *באם נמצאת טרפה (נא) *אסור לטלטלה, (נב) אכל מתר (נד) למקרה לאינו יחודי בדרך שהמירו מכירה לנישואל, שלא ישקל ולא יזכיר סכום דמים, ואם אינו מאמינו יקח ממנו משפון:

ב שם להפשיט
פשוט מביטוב
כמו יהיה במקרה
יבנהה ביחוד אורי
ועין בדין תורה
ביחוד

תצח דיני שחיטה ביום טוב, ובו כ' סעיפים:

א (א) אין מראין סכין לתכם ביום טוב (ב) לראות אם הוא ראוי לשחט בו, (ג) *שמה תהיה פגומה ויאמר לו אסור לשחט בה מפני פגומתה, *ולא יחידדנה במשחתות. יחכם (ד) שראה סכין לעצמו,

א ביה כח וקדו
ב שם וכו' יוסף

באר היטב

(ס) למקרה, וכתב הלבוש סימן תק דמקום שאין מנצר מתר למכר תאחרים לא"י בדרך זה, דאליכ לא ישחטו בתמות ל"ט, עכ"ל. וכתב המ"א: וניל דאם יש לשחטו עד אחר י"ט שלא יקרו אסור למכר לא"י טרפה או אחרים, ואם נשחטה מע"ט מכל ענף אסור במ"ש סימן תצט, א"כ נשחטה סמוך ל"ט שלא היה אפשר למכר קדם י"ט, ע"ש:

באר הגולה

הן: (ז) לא יהא נשאי להפשיטה. שפיר היא מלאכה שלא לצורך אכילה וכן עוף שנטרפה בשחיטה, אסור למרט המצות, ואפילו להפשיט (ט) בדרך שאינו אסור אלא משום שבות (עא) גם אין אסור, ולא שרינו לה משום טעמא דלקא ממנע ולא שחית יתיבטל משמחת יום טוב, וכמו שהיה דחצי"ט סעיף ג'ג, שפיר אפשר לה להפשיט קדם בדיקה: יז (נא) אסור לטלטלה. ואפילו עומדת בחמה ותכסה, אסור להניחה במקום צל. ולא הניחו לה משום שמה ממנע ולא שחית, (עג) כיון שיכול לשחטה במקום צל או להצמידה שם (עג) על-כ"ל פנים קדם הבדיקה. (עד) ויש שכתבו, דלקי לא תששו לשחט ממנע ולא שחית, דמשום שמה ימצא טרפה לא ממנע, ולא שכיחא טרפותא. (עה) ומשום זה יש שכתבו, דהאינא דמקרינן בטרפות הראה בכהה חמורה, שכיחי טרפות ושפיר איפא למחש שמה ימנע ולא שחית כשלא נהיר לו על-כ"ל פנים להצניע הטרפה במקום מצנע שלא יתקלקל, ועל-כן יש להסיר בזמן הזה הצניע, רק באמין וסתגליו דליקא בהו טרפות הראה (עו) מוקמינן אדינא ונאסורים בטלטול. וכל זה הוא לשיטת המסביר דמקצה אסור ביום טוב, ויכול לעיל בסימן תצה, אכל ליש" אומרים שהביא הנ"מא שם דמקצה שרי, גם בענינו שרי, בן פתבו (עז) פנה פוסקים. (עח) ויש מן שופריין דהתמה שנטרפה הוי גולד. דמעקרא הויא תנא לאכילת אדם ותשקא עומדת היא לאכילת פלבים, ואס"ן גם לנישואמרים אסור, שפיר כתב שם פה"מ דמחמירין בגולד: (נב) אכל מתר וכו'. וכתבו האחרונים דהוא הדין בכהמה כשהו, מקום שאין מנצר

ביום טוב רק בערב-יום טוב, ואס"ן נרי הם עונשים בלם על-ידי קשיה זו, עין שם שדרכי מנהגים קצת, אכל בן נראה בפתו, וכן העמיק הנ"מ לדעת, אכן בפירוש מביא דבר זה לאסור, וכן בסדר-משה עטב סימן שאין לסמוך על זה לדעת: * אם נמצאת טרפה. ומרי שלא היתה מסבחת, דבספקנות אפילו לשיטת החכמה אין בה מקצה, כפיכא בסימן תתק"ח סעיף ג, עין שם: * אסור לטלטלה. עטב הנ"מ: הבודק פתה ביום טוב יבדקה במקום שיהא אפשר להניחה שם אם היתה טרפה, לפי שאסור לטלטלה בשמיעא טרפה במקום זה לטקום אחר, וכן חכם המורה הודעה דבר שיהא אסור לטלטלו אם אסור, לא יורה עד שיגמורו מקום פתה במקום המותר לו, כי אחר שפירא יהא אסור לטלטלה, צד כאן לשונו, והוא מביא דשבת קניי בעבדא דלוי, עין שם: וגם הנשפ"א בעבודת-הקדש העמיק זה וזה לשונו: נראה שאין רואין הטרפה אלא במקום שאם תפצה טרפה לא יהא צריך להניחה במקומה, אלא שלא ראינו לאחד מהראשונים שחששו לזכר זה, צד כאן לשונו. ומצאנו באלה רבה שהביא דברי הרשב"א וכתב דאפשר היה כביא להו להנהו ראשונים דמקצה מתר ביום טוב. ודבריו פקשים, דהלא פנה שלא ראה לאחד מהראשונים, והלא יש כמה ראשונים שביבא להו דמקצה ביום טוב אסור? ולענין דעמי אפשר לומר, ונאו שנתרבו כמה פסקות בדין טרפות ומקרינן מספק ועל-ידיה שכיחי טרפות, ואי אסור לטלטל אחר-כך ימנע מלשחט, וכסברת רש"ל: * שמה תהיה פגומה וכו'. והו עטמו של הרמב"ם על דין זה, ויש עוד ג' טעמים, עין בתי"ס פ"ח, ונקט טעם זה, שהסמיטו עמו הסמיטו והמטבין, ותפארתה מזה, הלענין גם בועז הנה שאין דרך להראות הספין לתכם אלא כל אחד בודק לעצמו גס"ן אסור, מה שאין פן לאידך טעמים, וכמו שכתב הר"מ בבארו, והפריך בשעם הספק מכל הרמ"א לביק ביום טוב, דאו אנו סומכין על יתר הפוסקים: * וילך ויחדדנה וכו'. ואם נקדם הספין ביום טוב אם מתר לומר לעצמו שישחינהו, צריך עיון ופרי-מקדים, עין שם שכתב דמקום

לגור תאחרים, (עט) מתר למכרו לגורי בדרך הטבאר כאן. וכל זה אם חישש שמה יסרה ויתקלקל עד אחר יום טוב, אכל אם אפשר לו לשמרו לא שרינו מכירה ביום טוב, בין בטרפה בין באחרים; ואפילו בחושש שפירי לא שרינו אלא אם אין שחטה ביום טוב או בערב-יום טוב (פ) סמוך לערב, שלא היה לו שהות למכר קדם יום טוב, הא אם היה לו שהות אסור בכל גווי: א (א) אין מראין וכו'. אפילו (ב) אם כבר בידק השבח לעצמו בערב-יום טוב ונמצאת פה: (ב) לראות וכו'. כמו שהיה המנהג בזמן חכמי הש"ס להראות הפסין אחר בדיקתו לתכם מפני בבודאי: (ג) שמה תהיה פגומה וכו'. וידיעבד (ג) אם הראה לו ונמצאת פה, מתר לשחט בה: (ד) שראה סכין לעצמו. הונו בביתו (ג) ביום טוב כדי לשחט בה, וצין בפירוש שמה צד דאפילו לכתחלה יכול לתכם לראות סכינו של עצמו כדי להשאלה לאחרים; והשעם שהמירו לתכם, דלגבה ליקא למיחש שמה ושחינהו, וידוע שאסור להשחית.

שער הציון

(ע) גזון להפשיט את העור בפתחות⁵³, שפסידו להעור ואינו אלא מקלקל, ופרוש רש"י, או כמו שקכת בשביל לקט סימן רג בשם רבנו אפרים, שפשיט אוהב שלא בדרך דתו בדין או בקצה: (עא) אלה רבה ופרי טעם, ולא במשטת פ"ח: (עב) אחרונים: (עג) קלבו: (עד) רש"י, וכתבו דמקרי אבתים: (עה) בגור אבתים בשם רש"י. וצין באלה רבה שמקפץ על זה, וכן בשלח-צ"ש פסק לאסור. והגרי"ו ועוד אינה אחרונים העמיקו דברי רש"י להלכה: (עו) וכתב בסדר-משה, דאנחה שפליצטין אותם ושכיח בהו טרפות מושט כיוצא, שפיר איפא גם בהו טעמא דמנע ולא שחית אם יאסרו לו טלטול להצניע: (עז) עין בסור בתי-יוסי ונהנה בסור סימן תצה קמח דלרוב עם שרי מקצה ביום טוב אכל גולד אסור, והקא עטב דלרוב עם שרי בטלטול, שמע מנה דביבא לה דהו לא מקרי גולד, וכן כתבו בגור אבתים וש"א בענינו, וכן פתב גם הפגון-אבתים בסימן תקה, ואפילו היתה בראה ויכמו שפסק השלחן-ערך בסימן שכר סעיף ז, עין שם בסעיף ת"ח: (עח) הנ"מ. וצין בקנטוס אחרון שלו שהגרי"ו פנה, וכן פתב גם בסימן תקה, עין שם. וצין באלה רבה סימן תצט סעיף קטן ז ובשביל לקט בסימן רמח: (עט) ואלה רבה הוסיף עוד, דאפילו בשור פשר מתר למכר לגורי אם אין מוצא למכר לישראל, ומטעם דאי לא יכונ ממנע ולא שחית, עין שם: (פ) מגראבתים, ואף דכתיבן תצט מספק פנה, דברי שכתבן עקר ואחרונים: (פ) חדושי רבי שקיבא איר ופשוט: (צ) עין ב"ח דלקהו פוסקים שרי בדישכר לבד מהח"ח⁵⁴, וכדאי נובל לסתם במלתא דרובן לתקיל: (ג) אלה רבה:

הַלְכוֹת יוֹם טוֹב קִיּוֹן תַּצַּח

ביאורים ומוספים

ולא לכלבים שמה היא כשרה, ולכן מקצה דעתו ממנה, וממילא העגל נחשב נולד ואסור.

[משנ"ב ס"ק טו]

בגן לדיןן שאין אנו בקיאים⁽²⁷⁾ וכו', יש לומר דאסוד⁽²⁸⁾, דאחקצאי בן השקשוח⁽²⁹⁾.

(27) ובימינו שכל הבהמות מתעברות רק באופן מלאכותי, כתב בספר בית מודכי (בסוף ספר בית מודכי להגרמ' שטיין גאב"ד הוורעים) שכיון שאין אפשרות שהבהמה תתעבר אלא בזמן שנעשתה הפעולה לשם כך יש על זה ירוש' מסודר, שוב יש לדון שאנו בקיאים אימתי כלו לו חדשיו.

(28) ואף על פי שכשהגיע היום השמיני נודע למפרע שכבר מערב יום טוב הוא לא היה נפל, ביאר הגר"ש אויערבך (מנחת שלמה ביצה ג, א עמ' עה) שאין זה דומה לנרונות וצימוקים שנודע לו בשבת שיבשו כבר מערב שבת, שפסק השר"ע לעיל (סי' שי ס"ד) שמוותרים הם, כיון שבגרוגרות וצימוקים אילו רק היה בודק אם יבשו, היה יודע שהם מוכנים ואין כאן אלא חסרון ידיעה בלבד, מה שאין כן לענין העגל הנולד, שבכניסת החג לא ניתן לדעת שאינו נפל, שהרי לא עברו עדיין שמונה ימים, ונמצא שהמציאות עצמה אינה ברורה ולכך הוא מוקצה וכעין הערה זו נמצא גם בצ"ח (שם), אך הוא נוטה לחלוק מחמת טעם זה ולהחזיר עגל שהיום השמיני שלו הוא ביום טוב.

מאידך, דעת הגר"ש אלישיב (הערות ביצה כו, ב) שיש לבאר את החילוק בין ההלכות הנ"ל על פי המבואר [לדעת] בדברי רש"י (ביצה שם ד"ה מותר), שמה שגרונות וצימוקים שיבשו מבעוד יום [והוא לא ידע מק"ן] אינם מוקצה, הוא מחמת שמעולם לא הסיח דעתו מהם לגמרי, שהרי ידע שהם עתידים להתיבש, מה שאין כן עגל שהיום השמיני שלו חל ביום טוב, כיון שבכניסת יום טוב יש ספק שמה הוא נפל ולעולם יהיה אסור, או אף כשיום טוב התברר למפרע שלא היה נפל, מימי ישרא' מוקצה, כיון שמתחילה הסיח דעתו ממנו לגמרי.

אמנם, מי שהיה לו דבר שהוא ספק איסור, ובתוך השבת או היום טוב בא חכם וזכר לו שאין זה איסור, כתב הפמ"ג (סי' ט) שאין בזה איסור מוקצה, שהרי אם היה לו חכם בבין השמשות כבר אז היה מתברר דינו, ולכן אינו מסיח דעתו מדבר זה. וראה מה שכתבנו בביה"ל לעיל (סי' ד"ה אם באו), ובמשנ"ב (סי' שי ס"ק יז), וכששחט את האם בערב יום טוב, ומחמת איסור ארתו ואת בנו שוב אינו רשאי לשחוט את הבת בבין השמשות, כתב בשו"ת בית שלמה (אוי"ח ח"ב סי' קד) שלא יחול איסור מוקצה על הבת, משום שרק בספק נפל שאינו דאי שלמחרת תסתלק סיבת האיסור [שהרי אדרבא יכול להיות שהוא נפל ולא יהיה לו היתור לעולם], כזה יש לומר שכיון שאיתקצאי לבין השמשות איתקצאי לכל היום אף שאין זה אלא מוקצה מחמת היום שעבר, אולם בין ארתו ואת בנו שוראי שלמחרת תתבטל סיבת האיסור ויהיה רשאי לשחוט, לא אומרים שאיתקצאי בין השמשות, כיון שאין זה אלא מוקצה מחמת היום שעבר [וראה מה שהבאנו בהערה הבאה בשם הגר"ש אויערבך].

(29) ואף על פי שאין זה אלא מוקצה מחמת היום שעבר, והביא בביה"ל לקמן (סי' תרסה ס"א ד"ה אתרוג) שדעת הראשונים שאינו מוקצה, כתב השער המלך (פ"א מהל' יום טוב הכ"ד, והבאו דבריו במנחת שלמה ביצה ג, א עמ' עה) על דברי התוס' (שם ד"ה וכן) שעגל שנולד ביום טוב וכלו לו חדשיו באותו יום הרי הוא מוקצה, המשך במילואים עמוד 56

[משנ"ב ס"ק נג]

אבל בפסק' מוכן בנ"דאי לחמרא אגלינן, הכדלעיל סימן תצו⁽²²⁾.
(22) שם מודבר לענין אכילת חיה שיש ספק אם ניצודה מאליה ביום טוב או בערב יום טוב, שמספק מחמירים שלא לאוכלה, ובטעם הדבר כתב לעיל (שם ס"ק ז-ח) שהוא ספק בידבר שיש לו מתירין, שהרי יכול לאוכלה למחרת, ומאחר שאסור לאוכלה אסור גם לטלטלה, אמנם לענין ספק מוקצה שאינו נוגע לאכילה אלא לטלטול בלבד, כתב לעיל (סי' של ס"ק לא) לענין תיטוק שספק אם נולד לשמונה חודשים או לשבעה, שמוותר לטלטלו (ראה ש"כ פ"כ ה"י ז).

[משנ"ב ס"ק נח]

שהרי היא מוכנת כבר לכלבים⁽²³⁾, אס"פ גם העגל ממילא אינו מקצה⁽²⁴⁾ וכו', שהרי אף ק"ם לד"ה ק"ה ראוי לאכילה⁽²⁵⁾.

(23) מקור דבריו בדברי הגמרא (ביצה ג, א), ואף על פי שאסור לעשות מלאכה ביום טוב לצורך בעלי חיים [וכמו שפסק השר"ע לקמן (סי' תקיב ס"ג) כדעת רבי יוסי הגלילי הדרוש לכם ולא לכלבים], ואם כן הרי אינו יכול לשוחטה וליתנה לכלבים, צריך לומר שכונתו שיכול להשליכה לכלבים כמות שהיא בחייה, וכן פירש הרשב"א (שם) את כונת הגמרא [אמנם הראב"ד בהשגותיו (ביצה ג, ב בדפי הרי"ף) ביאר שדברי הגמרא הם אליבא דרבי עקיבא המתיר לעשות מלאכה ביום טוב גם לצורך בעלי חיים ולכן יכול לשוחטה וליתנה לכלבים, וכן ביאר הגר"ש אייבשיץ (בינה לעתים פ"ב מהל' יום טוב היא) את דברי הגמרא לדעת הרמב"ם, ושכן פסק הרמב"ם (שם) שמוותר לאכול את העגל רק אם נולד לאם הראויה לאכילה, וכונתו למעט אם נולד לטריפה, שאם האם אינה ראויה לא לאכילה ולא להשליכה לכלבים, לפי ההלכה כרבי יוסי הגלילי שאסור לשוחטה לצורך כלבים].

(24) ובדבר שעתה ראוי רק לאכילת כלבים אך אינו עומד לכך כיון שעתידי הוא להיות ראוי למאכל אדם, כתב לעיל (סי' שז ס"ק קכז) בשם המג"א [ושכן נקטו הפוסקים] שהרי הוא מוקצה, ומה שולד הטייפה אינו מוקצה, אף שלכאורה אינו עומד למאכל כלבים שהרי לכשילד עתיד הוא להיות ראוי לאדם, ביאר הגר"ש אלישיב (הערות ביצה ג, ב ד"ה תורה מוכן) שכיון שהאם היא טריפה יש לחוש שלא תוליד ולד בריא, וגם יתכן מאד שתמות קודם הלידה, וממילא מתיאש הבעלים מהעגל ואינו הושב שיהיה כשר וראוי לאדם, ולכן מיעזו מראש לכלבים.

(25) מה שאין כן באפרוח שנולד ביום טוב, שפסק השר"ע לקמן (סי' תקיג ס"ח) שאסור באכילה ובטלטול, וביאר המשנ"ב שם (ס"ק לו) שאף המתירים מוקצה ביום טוב אוסרים בזה, כיון שקדם לידתו לא היה ראוי לכלוב, שהרי אף כלבים לא היו אוכלים אותו כשהוא בקליפתו.

[שעה"צ ס"ק נח]

אבל בפסק' מוכן נ"דאי פ"יט"ט"ב יש לומר ק"ה נולד ומקצה⁽²⁶⁾.
(26) ובהמה עצמה שהיתה ספק טריפה וביום טוב נודמן לו חכם פסק כשורה היא, כתב הצ"ח (ביצה ג, א ד"ה תוס' ד"ה וכו') שאינה מוקצה, כיון שנתברר למפרע שמעולם לא היתה אסורה [וראה מה שהבאנו להלן (ה"ע 28) בשם הפמ"ג], ואף הולד הנולד ממנה, דעת הגר"ש אלישיב (הערות ביצה שם ד"ה עגל) שמוותר ואינו נחשב נולד, שהרי נתברר למפרע שהיה מוכן אגב אמו, ואין דברי השעה"צ אמורים אלא כשלא עלה בידו לברר את הספק, שאם מחמת הספק אין הבהמה ראויה לא לאדם שמה היא טריפה,

הלכות יום טוב סימן תצח

בהמה במקולין (פריש). מקום ששם שחטים הבהמות, אם ידוע (כא) שלנות חוץ לתחום (כב) אסורות, ואם (ג) ספק, מתרות אפילו באו לצורך ישראל. (כג) שהמקצה החלבים בספק להקל. ואם הביאום (כד) לצורך האיגוי יהודי, או אפילו סתם בעיר שרבה אינו יהודים, מתר, שכל המביא לצורך הרב מביא: ד (כה) יבהמות הידועות ללון חוץ לתחום ונמצאו בעיר (כו) כיום (א) שני, אגני אומר שמה מבערב הכניסן וחוץ לחומה לנו ומתרות, וכלישפן (כז) השחוטות בבקר, שתוקה מבערב הכניסן לתוך התחום: ה [ט] העגל שנולד ביום טוב, מתר לשחטו אם האם (כח) מעומדת (ט) לאכילה, (כט) והוא (כ) דקים לה בגנה שכלו לו (ל) תדשיר. הגה (לא) יבציען גם כן (י) שהפריס צל-גפי מקצוע (סר וזראש), (לב) דחשיבן שמא ירצה בו ביעוקב באיברים הפנימיים ונמצא שחט ביום טוב שלא לצורך, כך נראה לי מדברי הרא"ש והטור. ואם היו שבת ויום טוב סמוכים זה לזה, (לג) נולד בנה מתר בנה: ו בַּהֲמָה מִסְּבַת

ז שם בשם הירשביא
ח פריש
ט הירושלמי
כ שם בעל העמוד
קריש
כ מסנהד ביעה כיה
כסני קצא

באר היטב

(כ) ספק, עין סימן חקטו סעיף ה' וצ"ע: (ג) עי' הע"ז כתב ש"ס הוא נציל אפילו בייט ראשון, ע"ש, וכיכ הש"ך. אבל המ"א קרב דהש"ע פוסק פתחה דחוששין שמא חוץ לחומה לנו להקרא ויבא ש"ס, איך ס"ל ב"ר ראשון אסור אבל בייט ב' מתר, ע"ש: (ד) לאכילה. דמוכן אנב אמו, דאי בצי הנה שחטה ואוכלה עם הולד, ואפילו אם האם טרפה, דמוכן לכלבים הרי מוכן לאגזס, מ"א, גמרא. וכתב המ"א: ובזמן הזה סתם טרפח אין עומדות לכלבים אי"כ ודר טרפה אסור, וצ"ע, ע"ש: (כ) דקים. והאיראן אין אגו בקיאיין בנה, כמ"ש בי"ד סימן י"ג ס"א: (י) שהפריס. וט"ז פסק דא"צ להפריס:

שערי תשובה

[ט] עגל שנולד כר. עין בהר"ם אלשקר סימן קה ובשו"ת מהרי" הלוי ס"ש על פתחה דחוששין שמא חוץ לחומה לנו להקרא ויבא ש"ס, איך ס"ל ב"ר ראשון אסור אבל בייט ב' מתר, ע"ש: (ד) לאכילה. דמוכן אנב אמו, דאי בצי הנה שחטה ואוכלה עם הולד, ואפילו אם האם טרפה, דמוכן לכלבים הרי מוכן לאגזס, מ"א, גמרא. וכתב המ"א: ובזמן הזה סתם טרפח אין עומדות לכלבים אי"כ ודר טרפה אסור, וצ"ע, ע"ש: (כ) דקים. והאיראן אין אגו בקיאיין בנה, כמ"ש בי"ד סימן י"ג ס"א: (י) שהפריס. וט"ז פסק דא"צ להפריס:

משנה בתורה

לומר, דאז מתר אפילו למאי דפסק לעיל בסימן תצה סעיף ד דמקצה אסור ביום טוב, ומשעם דכיון שאמו מוכנת לאכילה הרי הוא מוכן אגב אמו, שאם הנה רוצה הנה שחט האם קדם שנולד העגל ואוכל שניהם ביום טוב. ונאפלו (ט) אם ידוע שהאם היא טרפה, מכל מקום איהא מקצה ביום טוב, שהרי היא (ס) מוכנת כבר לכלבים²⁶, אס"כ גם העגל ממילא אינו מקצה²⁷. ולפי מנהג קרייתנו שאין אוסרין מקצה ביום טוב אלא נולד נקמו שפסק הרמ"א שם בהג"ח, יש להמיר עגל שנולד ביום טוב אפילו אם אמו עומדת לגדל ולדות (מ) ואין לאכרו משהם נולד מין שהלכה לא עשאה שנוי בגופו פלל, שהרי אף קדם לנחו הנה ראוי לאכילה²⁸ כמו אמר שגילד: (כט) והוא דקים לן וכו'. והאיראן אין אגו בקיאיין בנה, פדאייתה ביורה דעה סימן י"ג סוף סעיף ג. ועל-כך אין שוחטין עגל שנולד ביום טוב או בשבת ערב-יום טוב קדם יום שמיני שמא נפל הוא. והיבא דצריה להמחין שבקעה ימים [כגון לדין שאין אגו בקיאיין²⁹] אם פלו תדשירין וכל יום שמיני ביום טוב ראשון, יש לומר דאסור³⁰, דאתקצאי בין השמשות³¹. והוא הרך כשחל יום שמיני ביום טוב שני [פרימגרים במשב"ז]: אבל בספר ישיבות יעקב (כט) מהיר בנה, מין דרב הולדות ולד מעלוא ילדן ובנדאי גאיע לכלל הטר, לא השיב מקצה: (ל) תדשיר. בן תשעה תדשיר לגסה בתמישה לנגה: (לא) וכעין גברכן שהפריס וכו'. דעל-ידיה יצא ממשש שמא נתרסקו איבריו ביציאתו מן הרחם שהוא מקום צר: (לב) דחשיבין וכו'. רוצה לומר, אף-על-פי שאם נולד בחל, היכי דיעדין שכלי לו תדשירי מתר לשחטו ביום ואין חוששין שמא נתרסקו איבריו ואין צריך בדקה באיברי הפנימיים, מכל מקום ביום טוב חשיבין (ל) שמא בלא מתכונן ירצה (ל) חשש טרפוח באיברי הפנימיים ונמצא ששחט ביום טוב שלא לצורך. ונראה שה"ל וט"ז דאין צריך להפריס ואין לחש לכל הני תששות, אף לדין אין נפקא-מנה בכל זה, דאין אגו בקיאיין בכלי תדשירי, וכנ"ל: (לג) נולד בנה

מקומות שהנבדקים מביאין בהמות במקולין (ט) של ישראל ועיראלי שוחט ומוכרים הבהור, ואם מסתפק לנו על בהמה זו אם הביאה העצמים ביום טוב מחוץ לתחום, אין לאסור: (כא) שלנות וכו'. צריף לומר (כ) 'שלנו': (כב) אסורות. הנה בעיר שאין רבה נכרים, (כג) דאמרין מפתמא לצורך ישראל הביאם: (כד) שהמקצה חולבים וכו'. רוצה לומר, באסור (כט) של חוץ לתחום, וקרי לה נמי מקצה, אבל בספק מוכן כדאי להקרא אזלין, וכדלעיל סימן תצ"ג) סעיף ג. והמתחר בכתן התזיק בשיטת הפוסקים דתחומין קלא ולא מוקדין בספקה, וכבר טעהו (ג) האחרונים, דבספק מקומות פסק כדעת הפוסקים להקמיר גם בספק תחומין [עין בסימן שכה סעיף ט ובסימן חקטו], ובסעיף ד יתבאר: (כד) לצורך הנכרי. רוצה לומר, ואי מתר אפילו הוא עיר של ישראל: (כה) בהמות הידועות וכו'. הנה הך דסעיף ג, אלא דרביחא קא משמע לן, שאפילו הבהמות שרואים היום אצל צברים, ידועות לנו שדברים ללון חוץ לתחום, וגם בערב-יום טוב לא היו עוד בעיר, וסלקא דעתא אמינא דגם צמח הנה כן אלא שהעצמים הביאם בעיר היום לצורך המקולין, קא משמע לן דגם בנה לא נפק מכלל ספקא, דשמא שפיר הביאם מאתמול רק היו חוץ לחומה ובבקר הכניסם לעיר: (כו) ביום שני. כחבו המפרשים (כד) דטעוה-סופר הוא וצריך לומר ביום טוב: (כז) השחוטות בבקר, רוצה לומר, שמביאין הנכרי למקולין לשחט אותן בבקר, ואמרין שבדאי מביאן מבעוד יום כדי שלא יאחר הנמן, וגם שאין מצוי כל-כך לילה עם הבהמות בלילה. וכל זה הוא כפי שיטתו בסעיף ג דבתחומין תלין להקל כל-זמן שאינו ברור לנו, וכבר פתכנו דהמתחר בעצמו מחמיר בנה כספק מקומות: ונראה המגן-אברהם שלא להקל, רק בשקעב"ם שריי בעיר והבהמות מצויות לו תוך התחום, בנה לא מוזקזקין אסורא, (כט) או ביום טוב שני ומשעם ספק-ספקא, וכדלעיל בסימן תצו סעיף ד: ה (כח) עומדת לאכילה. רוצה

שער הציין

(יט) מן הוא בעבודת-הקדש: (כ) מן הוא הטרפה בעבודת-הקדש. ולשנא דלנות הביא לאינו מהם לדחך דמרי לענין טקצה דטרפיות הנזיל. ונאמק לא שיהי כלל בענפים אם לנה בנית או בשנה כיון שאין הנה לעצמים: (כג) מן אברהם, ורוצה לומר גם לצורך ישראל, וכדלעיל בסימן חקטו סעיף ו בהג"ה דאף ממצע על מקצה אסור, עין שם: (כד) פיר חוש ותקרא ושי"א: (כט) פיר חוש ותקרא ושי"א, וחרזן מנן-אברהם לא ניתא להו, עין בבאור הגר"א ובתפר משה: (ל) ש"ך וט"ז ופיר חוש ותקרא ושי"א, וכדמבאר בקריא בעבודת-הקדש, וכן הביא במאמר-הרדכי בשם ארזות-חיים בוסא ששמנו הקה"ק הכינת-יוסף: (מ) ואף-על-גב דכדין תצו השיג על המחבר, מכל מקום בענינו ספק עצמו על זה, כן כתב בפתיחה-השקל סימן חקטו: (כז) גמרא. ועין המגן-אברהם שמשפך בנה מונגנו, ואלה נבא מצד דאין לחל בנה, וכן משמע מהגר"ז וכן פסק בהשוכת משיבת-נפש סימן טו: (כט) ודקא בנדאי טרפה, אבל בספק טרפה וקדח ביום טוב יש לומר דהיי נולד ומקצה²⁶, דבין-הששות לא נתי קאי לכלבים ולא לאדם מספק-טרפה צר שלחה נפמי: (כ) בחרוז השני של המגן-אברהם בשם ושל, דמרוץ הראשון דחירו האחרונים, עין בגמל מרבקה ודחושי רבי צמקא אינן ובמתיידות-שקל: (כט) וכן חסידים בשוכת משיבת-נפש הנזיל ובעל-ה"ל: (ל) פרימגרים, וכתב דהיא חקרא בעלמא: (לג) תהו מונג נקמיא מה שקבת 'שמא ירצה בו ביעוקב', דאלו שני בעלמא אם יקצא באיבריו הפנימיים אין להטריף משום זה [מסקנת המ"א]:

מילואים הלכות יום טוב סימן תצח המשך מעמוד קודם

רק בשבת. הן מוקצה, וכמו שמפורש בהמשך דבריו, ולענין גרוגרות וצימוקים שהעלם לגג, ובבין השמשות כבר היו יבשים וראויים לאכילה, פסק השריע לעיל (סי' שי ס"ד) שאינם מוקצה גם אם נרדע לבעלים על כך רק בשבת. ובטעם הדבר כתב המשגיב שם (סי' ח) על פי דברי רש"י (ביצה כו, ב ד"ה מותר), שכין שכל הסיבה שהעלם לגג הקצם היא כדי שיתייבשו, לכן משתייבשו אינם מוקצה אף שלא ירד מזה.

[אמנם רעת הגרשיו אויערנך (ששי"כ פכ"ב הע' לז) לבאר את דבריו רש"י באופן אחר, ולדעתו מההלכה של גרוגרות וצימוקים יש ללמוד שכל מוקצה בטעות אינו מוקצה. והפמיג (שם משב"ז סי' ד) הביא שכך רעת הלבוש שמוקצה בטעות אינו מוקצה, אולם הוא עצמו טובר שהביאור בדברי רש"י הוא שכין שהבעלים יושב ומצפה אימתו יתייבשו הגרוגרות הצימוקים, לכך גם אם לא ירד מכך אינם נחשבים מוקצה. והוסיף על פי דרכו, שאם הבעלים לא מצפה לכך, או אף על פי שפסקה הסיבה להקצאת הדבר עוד קודם כניסת השבת, ימשיך הדבר להיות מוקצה, ולכן, במקרה שנתערב איסור בהיתר באופן שאינו בטל, וקודם בין השמשות נחחרשה מצאות בתערובת שגורמת למטול האיסור, אם נרדע על כך לבעלים רק בשבת, התערובת תהיה אסורה באיסור מוקצה, שהרי במקרה זה הבעלים לא היה יושב ומצפה מתי האיסור יבטל בהיתר, ולדעת הפמיג ברור שכשלא ירד שהבהמות כבר באו בערב שבת, הרי הן מוקצה ככל מוקצה בטעות, אך לדעת הלבוש הגרש"י אייערנך, צריך לומר שחמור דין בהמות שבאו מחוץ לתחום משאר מוקצה בטעות. וראה מה שכתבנו להלן (סי' כט) ולעיל (סי' שי סי' ח).

לענין גברי שהביא חרוץ לישראל מחוץ לתחום, שאסור לאוכלן למי שהובאו בשבילו, אולם אם הביאן ישראל, כתב לעיל (סי' תח ט"ז) שאם עשה כן בשוגג מותר לאוכלן, ובמודד אסור למי שהביאן לאוכלן וכן למי שהובאו בשבילו, ולשאר אנשים יש המתירים יש האוסרים, ופסק המשגיב שם (סי' נב) כדעה המחמירה.

ביה"ל ד"ה ועכשיו

פי שלא שפס מעולם, אסור לשהט ביום-טוב²⁰.

20) ובטעם הדבר כתב כשר"ת שבות יעקב (ח"א סי' כג), שכין שאינו מחזק באימון הידיים ושלא יתעלה, יש לחוש שמא יקלקל שחיתתו ונמצא שעשה טרחה שלא לצורך אוכל נפש שאסורה. והאלף המגן (על המטה אפרים סי' תרכ"ה סי' כו) הוסיף, שלכן אסור לו לשחוט אפילו אם יש חכם מומחה שעומד על גבו.

ולענין מילה בשבת על ידי מוחל שלא מל מעולם, שכתב השריע לעיל (סי' שלא סי') שאסור לו למול בשבת [מחשש שמא יקלקל ומצא מוחל שבת שלא במקום מצוה], כתב המשגיב שם (סי' לו) שכיום טוב יש בזה רעות בין האחרונים, ואם הוא ירדע בעצמו שיכול למול ואין שם מוחל אחר, אין להחמיר. עוד כתב שם, שכיום טוב שני של גלויות, כדאי יש להקל לתת לו למול. וכן לענין שחיטה ביום טוב שני, כתב האלף המגן (שם) בשם זבחי רגון, שגם מי שלא שחט מעולם רשאי לשחוט בו.

ביה"ל ד"ה אם באו

דפשוט דדוקא פדע פתו פד'שמשות²¹.

21) ואם לא ירדע בבין השמשות שהורו בההמות לעיר ונרדע לו על כך

הלכות יום טוב סימן תצח המשך מעמוד 214

שמוקצה מחמת היום שעבר אינו מוקצה רק במקרה שבדאי יגיע זמן התירו, אולם כשיכול להיות שכלל לא יהיה היתר, יש דין מוקצה גם מחמת היום שעבר, ולכן בעגל שכלו לו החדשיו ביום טוב ראשון, יש דין מוקצה גם מחמת היום שעבר, שהרי בכניסת היום שהוא ספק נפל לא ברור שיגיע זמן ההיתר, שהרי יכול להיות שאכן ימות מחמת שהוא נפל [ולדבריו גם במוך דין], כיון שבכניסת יום טוב שעדיין לא מלאו לו שמונה ימים יכול להיות שימות מחמת שהוא נפל ולא יגיע לזמן התירו, יהיה דין מוקצה מחמת היום שעבר.

כיון שלא היה ניתן לשחטו בערב יום טוב מספק שמא הוא נפל, שאין להקשות שאין זה אלא מוקצה מחמת היום שעבר, כיון שדברי הראשונים אמורים רק כששבת ההקצאה מיום שעבר היא מחמת איסור דרבנן, אולם כשסיבת ההקצאה היא מחמת איסור תורה, אמורים מוקצה גם מחמת היום שעבר [ולדבריו גם במוך דין], כיון שהאיסור לשחוט את העגל בכניסת היום כשעדיין לא מלאו לו שמונה ימים הוא מן התורה מחשש שמא הוא נפל, יהיה דין מוקצה מחמת היום שעבר].
הגרש"י אויערנך (שם עמ' עז) הירן את שאלת השער המלך,

הלכות יום טוב סימן תצח המשך מעמוד 218

קשה זו הקשה בגליון מהרש"א (ש"ע י"ד סי' כח סכ"א) על מה שפסק שם שמי שאין לו עפר לכסות לא ישחוט.
ומאר האבי עוזי (פ"ד מוה"י שחיטה היא) שכיום הדם אף על פי שאינו מעכב בהיתר הבשר באכילה, מימ הוא נמר וסיום מצות שחיטה, ובלי הכיסוי לא נעשתה מצות השחיטה בתיקונה, תל כן אם אין לו עפר או שהוא יום טוב, אין לו לשחוט לכתחילה שחיטה שלא בתיקונה, ובעין סבא זו מובא בשם הגר"ש אלישיב (הערות ביצה ז, ב עמ' נא).

וכשר"ת הר צבי (א"ח ח"א סי' טז) חילק בין הנדונים, שדוקא לגבי

משגיב שם סי' ט ועשה"צ שם סי' י) את דברי המרדכי שמי שיש לו בגד ואין לו חוטים לקיים בהם את מצות ציצית וכן בשבת שאי אפשר לקשור ציצית, מן התורה מותר לו ללכת עם הבגד בלא ציצית, משום שלא אסרה התורה ללכת עם בגד ללא ציצית, אלא שחיובה להטיל ציצית, וכשהוא אנוס פטור הוא מהמצוה [אלא שנהלקו המג"א (שם) והג"י (שם סי' ח) אם יש בכך איסור דרבנן], ואם כן מדוע שלא תהיה השחיטה מותרת ביום טוב אף ללא כיסוי הדם, שהרי התורה לא אסרה לשחט בלא כיסוי אלא שיש מצוה לכסות, אם כן ביום טוב שהוא אנוס בזה מחמת איסור יום טוב, פטור הוא מלקיים מצוה זו [כעין

הלכות יום טוב סימן תצו תצה

ביאורים ומוספים

58) ועם נוסף להחיות, כתב בשו"ת שו"ת ומשיב (מהדורת ח"ג סי' א) שכן שאם נאסר לטלטל את הטרופה עד מוצאי יום טוב הרי תסריח ביום טוב ויהיה מותר לטלטלה מדין ארץ של רע"י וכמבואר בשו"ע לעיל סי' שח סל"ד. משום כך מותר לטלטלה מיד, ומה שמבואר בגמרא (שבת קנ"ג ב) שלוי לא ענה על שאלות של טריפה ביום טוב אלא על יד האשפה, מדובר בהמה שבה מצוי טריפות, ומשום כך אסור להביאה לביתו, על סמך שאחר כך יטלטלה מדין ארץ של רע"י, שהרי מבואר בשו"ע שם (סל"ז) שאין עושים גרף להביאם לביתו, ואם תמצא בהם טריפה יטלטלם מדין ארץ של רע"י.

סימן תצה

דיני שחיטה ביום טוב

[משנ"ב ס"ק א]

אין מראין וכ"ו. אפ"ל אם קבר בנדק הטבה לעצמו עקב יום טוב ונקצאת נפשו.

1) ומה שמותר לטלטל את הסכין אינו נחשב למוקצה מחמת חסרון כוונה, אף שודאי שמקפידים עליו שלא להשתמש בו אלא לצורך שחיטה ונפסק בשו"ע לעיל (סי' שח ס"א) שסכין של שחיטה הוא מוקצה מחמת חסרון כוונה, ביאר הגר"ש איערבך (ש"י פ"ב הע"ג) שביום טוב כיון שמותר לשחוט הרי הסכין הוא כלי שמלאכתו להיות, ולכן אין לאיסור מחמת חסרון כוונה, וכמו כוס של זהב שאינה אסורה מחמת חסרון כוונה כיון שמלאכתה להיות וראה מה שכתבנו לעיל (סי' שח ס"ג) והוסיף, שאמנם בחידושי המאירי (ביצה ב"ב, ב ד"ה שפד שצולין) כתב ששפד נחשב ביום טוב כלי שמלאכתו לאיסור כיון שבשבת אסור לצלות, ולכן אסור לטלטלו מחמת חסרון כוונה לצל ולדבריו גם סכין שחיטה יחשב כלי שמלאכתו לאיסור, אך תמה על דבריו שאם כן גם יהיה אסור לטלטל ביום טוב נר או קדירה רק לצורך גופם או מקומם ולא מחמת חסרון כוונה.

2) והעם לכך, שגם לאחר שבדק את הסכין ונמצאת יפה, יש חשש שמוא בבדיקה נוספת תימצא הסכין פגומה, וכמו שכתב השו"ע (יו"ד סי' יח ס"ז) שפעמים שיבדוק אדם פעמים שלש ולא ירגיש בפגומה דקה, ואחר כך ימצאנה כי הכין לבו באחרונה, ובהיות חוש המישוש כפי כוונת הלב.

[משנ"ב ס"ק ב]

כמו שנהיה המנהג בזמן חכמי הש"ס להראות הסכין אחר בדיקתו לקב"ה מפי כבודו.

3) ואפילו שוחט שבקי בבדיקת הסכין, כתב רש"י (חולין ט, א ד"ה כדי ביקור) שהמנהג שיראה לחכם את סכינו.

4) ומה שדוקא במצוה זו נהגו להראות לחכם ולא בשאר מצוות כגון עשיית ציצית ותפילין, הביא המגיד משנה (פי"א מה"ל שחיטה הכ"ז) את דברי הראב"ד, שכיון שצריך לפנות את המחשבה היטב בשעת הבדיקה כדי שירגיש בפגומה, שהרי אנו רואים שפעמים יבדוק האדם את הסכין ולא ימצאנה פגומה ויחזור אחר כך ויבדוק וימצאנה פגומה, ואין זה כי אם מחמת רע לב שפנה לדברים אחרים, ומפני שצריך עיון גדול והוי כמו הוראה, חששו לזה משום כבודו של חכם, וביאר המגיד משנה, שכונתו שבסכין יש שתי המשך במילואים עמוד 64

[משנ"ב ס"ק ג]

היא דתצ"ט ע"פ ג'61, שפני אפ"ש לה להפשיט קדם בדיקה. 61) שם כתב השו"ע, שהתירו כמה דברים בטיפול בעור הבהמה שאינם אסורים אלא מדרבנן (כגון לשטוח את העור במקום הריסת רגלי אדם, למרות שהעור מתעבד קצת על ידי כך), והוא מן הטעם שאם יאסרו אותם עליו ימנע מלשחוט מחשש שיפסיד את העור, ויבוא להימנע משמחת יום טוב.

52) וכן לענין מ"ו ששחט בהמה מערב יום טוב, הפשיט את עורה ביום טוב, כתב לקמן (סי' תצ"ט ס"ק י) שאסור לו לשוחטו במקום הריסת רגלי אדם כדי שגלל ידו הריסה יתעבד העור קצת ולא יפסד וכן אסורים שאר עניני טיפול בעור הבהמה שאין בהם אלא איסור מדרבנן, כמבואר שם. כיון שאין לחוש שאם נאסר עליו לשוחטו וכדי ביום טוב שימנע משום כך מלשחטה בערב יום טוב, שהרי יכול להפשיטה מערב יום טוב.

ולפי זה אם שחט בערב יום טוב אך לא היתה לו שהות להפשיט את העור מערב יום טוב, כתב שם, שמותר לו לשוחטו ביום טוב במקום הריסת רגלי אדם.

[שעה"צ ס"ק ע]

כגון להפשיט את העור בקמיות. 53)

53) ושיעור החתיכות, כתב המחצה"ש (סי' יח ד"ה ועין בשבת) שהוא כשאין בכל חתיכה והתיכה כדי לצור משקולת קטנה שמשקלה שקל, ולדעת רש"י יש לשער לפי המשקולת הקטנה שבאותה המדינה.

[משנ"ב ס"ק ו]

לא מנע, ולא שכיחא טרפוח. 64) וכ"ו, רק באופן ותרגולין דליכא בהו טרפוח קראה. 65) וכ"ו, דבהמה שפנייה הרי נולדה.

54) והקשה הרע"ק (הגהות על מג"א סי' יח), שלבאורה לפי דבריו לא מובן מדוע מותר להפשיט את הבהמה קודם בדיקה, שהרי כיון שמדרבנן אסור לאכול קודם בדיקה מחשש למיעוט המצוי שימצא טריפה, אם כן יש לאסור מדרבנן להפשיט את העור, ולא התירו את הפשט קודם בדיקה אלא משום דלמא מימנע ולא שחיט וכ"ל.

55) בביאור כונתו כתב בשו"ת שבת הלוי (ח"א סי' רה ד"ה סי' תצ"ו), שאין מצוי טריפות בריאות של עופות, אבל פשוט שאף בעופות יש דין טריפה בריאה, וס"מ שם, שכל זה אינו אלא בזמננו, אבל בזמננו מצוי הרבה שיש טריפות בריאות של עופות.

56) וכן כתב בבית"ל לקמן (סי' תקיח ס"ו ד"ה א"ע"פ) לענין בהמה שנתבלה ביום טוב, והחזיק את כתב (א"ח סי' מג ס"ק י ו-יב), שהן בהמה שנתבלה והן בהמה שנטרפה אין להחשיבן כנולד, כיון שדרך השמישן הוא להמיתן, וכשמתי אין כאן פנים חדשות.

[מה"ל ד"ה אסור]

פי אור שפ"ט והאסור לטלטל. 67) כ"ו, ואי נאסר לטלטל אחר כך ימנע מלשחט, וקצת נש"ל. 58)

57) ולענין מי שיש לו שאלה על תבשיל אם חמוץ הוא אם לא, ומוליכו למורה הוראה ואסרו, והתבשיל עדיין בידו, כתב בבית"ל לעיל (סי' תמו ס"א ד"ה שלא) שדנו בזה האחרונים האם הוא יכול לטלטלו ולזרוקו בבית הכסא, או שצריך תיכף להשליכו מידו [וראה משנ"ב לקמן (סי' תקו ס"ק כט) ולעיל (סי' שח ס"ק יג, וסי' שלט ס"ק יט)]. ואם לא אסרו המורה הוראה אלא משום חומרא, דעת הגר"ש אלישיב (שלמי יהודה פ"ח הע"ג ט) שמותר לטלטלו כדי לזרוקו [וראה בחק יעקב סי' תמו ס"ק ד].

מילואים

הלכות יום טוב סימן תצו

המשך מעמוד קודם

שהוא מן התורה.
 (11) אמנם במשניב לקמן (סי' תצח ס"ק ט) כתב, לענין בכור [שהוא מוקצה] שכל לבור, שאף לשיטות שאסור ליתן מזונות לפני בהמת מוקצה, מימ אם יש לחוש שמא ימות הבכור, מותר ליתן לפני מזונות, וכן כתב בביה"ל להלן (סי' ד"ה אסור) שמותר ליתן מזונות לפני בהמה במקום הפסד, גם אם היא מחוסרת צידה.

(9) אמנם, דעת הרמב"ם (פ"ב מהל' יום טוב הל"ז) [שעליו הקשה הביה"ל] שאף בהמה המחוסרת צידה [שכלל הדעות אסור ליתן לפני מזונות], אין איסור לצוד אותה ביום טוב מן התורה אלא מדרכבן ומשום מוקצה כגיל, ואף השו"ע לעיל (סי' תצח ס"ב) כתב שאין איסור צידה ביום טוב אלא מדרכבן.
 (10) ואף איסור צער בעלי חיים, כתב במשניב לעיל (סי' שה ס"ק טו)

הלכות יום טוב סימן תצו

המשך מעמוד 208

בכדי שיעשו, ביאר המשניב שם (סי' ט) שהוא מטעם אחר, ולא משום שיום טוב שני הוא ודאי קודש.
 (26) ולענין ישראל שיש לו משפט בערכאות ביום טוב שני של גלויות, שאינו יכול לדחותו לזמן אחר, יש לו חשש מהפסד ניכר, כתב בשו"ת שבט הלוי (ח"ז סי' טו) שמותר לו לשלוח עורך דין נכדי שייצג אותו במשפט, למרות שלצורך כך ודאי שהשוטט הנכדי יכתוב ביום טוב [בלע"ז], כיון שבמקום הפסד אפשר לסמוך על השיטות שיום טוב שני אינו אלא ספק [בצירוף דעות הפוסקים שהחירו אמירה לנכדי אפילו בשבת במקום הפסד מרובה].

שמיני ללידתו, וגם אם לא, שמה הוא חול' באיסור תורה ויש לו מתירין, מה שאין כן בעינינו שהוא ספק ספיקא באיסור הרבנן. אכן, בשו"ת נדע כיהודה (א"ח מהרי"ק סי' ל), הובא בפתחי תשובה שם (סי' ו) כתב בשם הפרי חדש (שם סי' קי ס"ק מג ד"ה ומו"ה), שדעת המחבר להחיר ספק ספיקא בידבר שיש לו מתירין אפילו באיסור תורה, וביאר, שמה שאסר השו"ע הנ"ל למול את התינוק, מדובר בתינוק שנולד בערב שבת בין השמשות, ויום טוב שני חל ביום ב', ואם כן הרי זו ודאי מילה שלא בזמנה, שאסורה ביום טוב שני של גלויות.

[שעה"צ ס"ק יט]
 אם לא במקום הפסד גדול.
 (27) ובמשניב לקמן (סי' תקיג ס"ק ה) כתב, שיש להקל באופן זה במקום הפסד ולא כתב 'הפסד גדול', והוסיף שם, שדעת המקילים היא אף אם נתערב הספק זר בתרי"ו, דוקא בספק איסור דרבנן, אבל בספק איסור תורה, כתב בשעה"צ שם (סי' ח) שככל אופן אין להקל לכל הדעות.

מאידך, הרע"א שם (גיליון) כתב שמותר למולו משום ספק ספיקא, וביאר, שכיון שטעם האוסרים בענינו ספק ספיקא הוא משום ידבר שיש לו מתירין [אכן, המשניב כאן כתב שטעמם משום שיום טוב שני הוא ביום טוב ודאי מדרכבן], אין לומר טעם זה במצות מילה כיון שראוי להקדים את המצוה, ובפרט שיש הסוברים שאפילו ודאי מילה שלא בזמנה דוחה יום טוב שני של גלויות, וכן כתב בשו"ת משנת רבי אהרן (ח"א סי' יא), וכן הורי הגר"ש איערך והגר"ש אלישיב (יום טוב שני כהלכתו פ"א הע"ב קב).

[משניב ס"ק יג]
 [לְבָרֵךְ הַגְּדוּלִים הַמְשַׁבְּחִים וְלְהַחְזִיר הַשְּׂאֵר לַמַּיִם²⁸].
 (28) ואף בשני מיני היגים, שבשבת אסור משום בורר אלא אם כן בורר את היגים שרצונו לאוכל מיד [כמבואר ברמ"א לעיל (סי' שיט ס"ג)], מי"מ בענינו שהוא יום טוב, כתב השו"ע לקמן (סי' תקי"ב) שמותר לבורר כדרכו אף פסולת מתוך אוכל, אם האוכל מרובה על הפסולת [אכן, דבר שהדרך לטלו ביד, כתב בביה"ל שם (ד"ה הבורר) שאסור לבורר את הפסולת גם אם היא מועטת], ואם הפסולת מרובה על האוכל, יבורר את האוכל מתוך הפסולת כדי למעט כבודו, גם אם בורר כדי לאכול ביום טוב לאחר זמן.

(26) ולענין נכדי שהביא דורון לישראל מדבר שנלקט או ניצוד ביום טוב, כתב השו"ע לקמן (סי' תקטו ס"א) שאם הביאו ביום טוב ראשון, מותר ליהנות ממנו ביום טוב שני בכדי שיעשו, ובטעם הדבר כתב המשניב שם (סי' ח), כיון שהרי אחד מהימים טובים הוא ודאי חול, ואם כן גם אם ליקט הנכדי או צד ביום טוב ראשון, שמה הוא חול, ואם הוא קודש, הרי היום השני הוא חול ואין צורך לשהות אלא בכדי שיעשו [והוא הדין לענין ביצה שנולדה ביום טוב ראשון שמותרת ביום טוב שני כמו שכתב השו"ע לקמן (סי' תקיג ס"ה) ובמשניב שם (סי' יג)], ואף לדעת הרמ"א שם, שאסור ליהנות מהדוחן עד מצאי יום טוב שני

הלכות יום טוב סימן תצו

המשך מעמוד 212

הרי"ה אפילו אם עבר והראהו אסור לשחוט בו, כמו בעבר וראה מומי בכור שאסור לשחוט את הבכור.
 [משניב ס"ק ד]
 הִינּוּ בְּבִיתוֹ בְּיוֹם-טוֹב כְּדִי לְשַׁחֵט בָּהֶם.
 (6) ואף כשיש בעיר עוד חכם כמותו, כתב הרע"ת תורה (יר"ד סי' יח ס"ק לו) שמשמע מדברי רש"י (חולין ט, א) שהחכם רואה לעצמו ואינו צריך להראות לחבירו את סכיננו, אלא אם כן יש בעיר חכם הגדול ממנו. אולם הוסיף, שבספר הפרד"ס (סי' רו) כתב רש"י שיש לחכם להראות את הסכין גם לחכם השווה לו, וסיים, שכל זה בשוחט לאחרים, אבל

סיבות להראותו לחכם, דן מחמת כבודו והן מחמת התועלת הגדולה בדבר שיכול להיות שרק החכם ירגיש את הפגימה, ורק מחמת הצטרפות שתי הסיבות יחדיו נהגו להראותו לתלמיד חכם, מה שאין כן בשאר המצוות שאמנם שייך בהן הטעם הראשון אך לא הטעם השני, ולכן בהן לא נהגו להראות לתלמיד חכם.
 [שעה"צ ס"ק ב]
 הַלְּמַלְהוּ פּוֹסְקִים שְׂרִי בְּדִעְבֵּד לְבַד מִמֵּנֵיהֶם.
 (5) דעת הרי"ה שראיית הסכין נחשבת כראיית מומי בכור, שפסק השו"ע להלן (סי' ט) שאסורה [בזמן הזה] ביום טוב, וכתב הבי"ה, שדעת

מילואים הלכות יום טוב סימן תצו תצח המשך מעמוד קודם

הש"ע להלן (סי' ט) שאסורה ביום טוב (ובטעם איסור זה, כתב המשגיב להלן (סי' ג) שכיון שאסור לשחוט בבור, אפילו אם יש בו מום נמור, ללא שיתורנו החכם, נחשבת הוראת החכם כתיקון הבכור. דעת הר"ה שגם את ראיית הסכין יש לאסור מטעם זה, שהרי ללא ראיית החכם אסור לשחוט בסכין. ומה שהחכם רואה סכין לעצמו, ביאר הבי"י שראיית החכם נחשבת כתיקון הסכין דוקא לאחרים, כיון שאסורים לשחוט בו ללא שיראהו לחכם, אך כשהחכם רואה לעצמו אינו אלא כמברר את הספק.

בשחט לעצמו דאי שאינו צריך להראות אפילו לחכם הגדול ממנו.

[ביה"ד דה שמא]
[ש' עור כ' קצמים].⁽⁷⁾

7) שרשי (ביצה כה, ב ד"ה מהו להראות) כתב שהטעם הוא משום עובדא דחול', שעל ידי ששואל את החכם נהיה קול כאילו רצה למסר באיטליה, והריף (שם טו, כ בדפי הריף) מביא בשם הבה"ג שיש לחוש שילך חוץ לתחום לחפש אחר החכם, ושיטת הר"ה (שם יד, א בדפי הריף) שראיית הסכין נחשבת כראיית מומי בכור, שפסק

הלכות יום טוב סימן תצח המשך מעמוד קודם

לו שיש לחלק בין הנדונים, כיון שכל זמן שהבהמות באפר אינן נמרות לעשייתן, ואף שהיטתן אסורה, ולכן אין עליהן שם אוכל כלל ואסורות באיסור מוקצה, מה שאין כן כלי הפסח שכמו שהם עכשו ראויים הם לתשימש בפסח, ושם כלים עליהם, ולכן יתכן שאינם נחשבים מוקצה (ובשו"ע לעיל סי' שי"ב) מבואר שגורגרות וצימוקים הם מוקצה כיון שיש להם ב' חסרונות, גם שדחאב מלהשתמש בהם וגם שאינם ראויים לשימוש. אמנם במקום אחר (ששי"כ פ"כ הע"י עז) הסתפק, שכיון שמקפיד שלא להשתמש בכלי פסח בשאר ימות השנה, יהיה דינם כמוקצה מחמת חסרון כוונה. דעת הגרי"ש וזאנר (מבית לוי ח"ו עמ' מו) שאינם מוקצה].

מאידך, הים של שלמה (ביצה פ"א סי' ל) כתב נהחכרו דבריו בהערה הקודמת] שהטעם שאין להחמיר בהוצאה שיכול היה לעשותה קודם יום טוב הוא משום שהוצאה היא מלאכה גרועה, השריע הרב (סי' תצו ט"ז) כתב ומקורו דברי הרמב"ם (פ"א מהל' יום טוב ה"ה-ה) שכיון שהטעם שאסור לעשות מלאכות שהיה יכול לעשותן מערב יום טוב הוא כדי שלא יעבור עליו כל היום במלאכות וימנע משמחת יום טוב, מטעם זה עצמו התייר את ההוצאה כדי להרבות בשמחת יום טוב שיליך ויביא כל מה שירצה, ולא יהיה כמו שדידי אסורות וכבלות.

[משנ"ב סי' ק יז]

אם נק' לית קהו אסור תחומין, קגון ש'באו מ'אליהם [בהזמ"ה].⁽¹²⁾
12) ראה מה שכתבנו להלן (סי' יח).

[משנ"ב סי' ק טז]

או לענין ל'מיר אותם ל'ש'אל א'ת'ר.⁽¹³⁾

13) ראה מה שכתבנו להלן (סי' יח).

[משנ"ב סי' ק טו]

ד'לקלי ע'למא אסור⁽¹⁴⁾ וכו', קרי להו כ'גורגרות וצימוקים⁽¹⁵⁾ ש'תע'לם ל'ג' ל'ב'ש'ן.⁽¹⁶⁾

14) ולהשקרתן ולהאכילן, כתב לעיל (סי' תצו ט"ק ד) שלבארה מלשון השריע שם (סי' ט) נראה שאסור, שכיון שדן מוקצה אין להשקותן ולהאכילן שמא יבא לאכילן, אך הוסיף שמשלשון השריע שם (סי' ט) לא משמע כן. וגם בביה"ד שם (סי' ט) ד"ה היום ועופות) האריך שאפילו אם נאמר שכן משמעות דברי השריע שם (בסי' ט) שאסור להאכילן, מי"מ יש לפקפק בדין זה מחמת כמה טעמים. ולכן מסקנתו שמותר להאכיל בעלי חיים מוקצים, ורק במקום שמוחזרים צודה אסור מחשש שמא יבוא לצודם.

15) ואף שהטעם שגורגרות וצימוקים הם מוקצה, כתב השריע לעיל (סי' שי"ב) שהוא מחמת שיש להם ב' חסרונות, גם שדחאב בידים וגם שאינם ראויים, מ"מ מבואר בגמרא (ביצה מ, ב. ראה רשי' שם ד"ה איבעית אימא) לאחד התיורצים שגם הבהמות המדבריות נחשבות כגורגרות וצימוקים, שכיון ששולחם לרעות במדבר על דעת שלא יחזרו לביתו הרי הוא מוקצה אותן מאצלו בידים.

16) ואף אם חזרו הבהמות בערב יום טוב והחליט בעליהן להחזירן לאפר לאחר יום טוב, וחזר ונמלך ביום טוב ורצה לשחטן, דעת הגרי"ש איערבך (מנחת שלמה ביצה מ, א) שחן ממשכות להיות מוקצה, כשם שגורגרות וצימוקים הם מוקצה גם אם נמלך עליהם בשבת לאוכלם. הוסיף, שלבארה לפי זה גם כלים המיוחדים לימות הפסח שנמלך בשבת שבשאר ימות השנה חפץ להשתמש בהם, והיו אסורים באיסור מוקצה כגורגרות וצימוקים שהעלם לג. אך יותר נראה

[שעה"צ סי' ק יז]

א'לא א'ל מדבריות ק'א'י.⁽¹⁷⁾

17) כוונתו, שלדעת הים של שלמה גם מדבריות החזרות לביתן בתחילת ימי הגשמים [שבהן עוסק טע"ף זה, וכמו שפירש במשגיב לעיל (סי' יד)] נחשבות כגורגרות וצימוקים שהם מוקצה גם לדעת ר"ש.

ופירות וכדו' שהובאו מחוץ לתחום [וכאופן שאין לאוסרם מחמת שנגעשה בהם איסור תחומין], כתב בשעה"צ לקמן (סי' תקטו סי' צב) שאף לדעת הים של שלמה אינם מוקצה לדעת ר"ש, שדוקא בהמות מדבריות שאינן נכנסות לעיר כל ימי הקיץ נחשבות כגורגרות וצימוקים, אבל פירות שאין שום סיבה שלא יובאו לביתו כל יום יום, אין להחשיבם כגורגרות וצימוקים. הביא שאין כן דעת המחזיקי'ש, ונשאר בצ"ע על דבריו.

[משנ"ב סי' ק יז]

וק'מ' ש'פ'נ'ש'נו ל'עיל ק'סיק'ן תצו ק'צ'י' טו⁽¹⁸⁾.

18) על דברי הרמ"א לעיל (סי' שי"ב) שיש אומרים שאין הכנה שייך בשל אינו יהודי, הביא הביה"ד לעיל (שם ד"ה יש אומרים) את דברי הא"ר שכתב שאף שהשריע שם לא הזכיר הלכה זו, יתכן שגם הוא סובר כן. וצ"ח לעיני' בדברי השריע כאן.

ופירות שתלש נכרי מאילן שלו בשבת, כתב השריע לעיל (סי' שכה סי' ט) שהם אסורים לישראל. וביאר המשגיב שם (סי' כב) שיש בהם איסור מוקצה [בט"ף לגזירה משום פירות הנזשרים]. והפני"ג (פתיחה להלכות יום טוב חלק שני פ"א אות ג) כתב שמוקצה מחמת מיאוס יש גם בשל נכרי, וביאר שדוקא מוקצה התלוי במחשבת הבעלים אין בשל נכרי, אך דבר שהוא מוקצה מחמת עצמו שאינו ראוי לכלום יש גם בשל נכרי.

[משנ"ב סי' ק יח]

ע'ל-פ'ל'פ'נים ל'ש'אל ז'ה ש'הוכ'א ע'בורו⁽¹⁹⁾.

19) וכל זה כשהביאן נכרי, וכמו שכתב השריע לקמן (סי' תקטו סי' ט"ה)

הַלְבוּת יוֹם טוֹב סִימָן תַּצַּח

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק ה']

שְׁסוּמְכִין עַל קְבֵלָה שְׁלֵשׁ (8).

8) ואף שמה שנהגו להראות את הסכין לחכם היה משום כבודו של החכם, ביאר הכרתי (סי' יח ס"ק כו) שהקבלה שמקבל השוחט מהחכם שהוא מרשהו לשחוט בלי שום אדם ולהעמיד הסכין, הרי היא במחילה על כבודו, שבכך מרשהו שיעמיד את הסכין בעצמה. והוסיף, שלכן צריך דוקא קבלה מהחכם, ולא משוחטים, אף שהם מומחים, כי הם אינם יכולים למחול על כבוד המורה.

[משנ"ב ס"ק ט']

וְצִפְלוּ בְּרֶךְ לְשׁוֹתֵי הַרְבִּימִים (9).

9) ולהביא בהמה או סכין מהרץ לתחום, מבואר מדברי השו"ע לקמן (סי' תקטו ס"ה) שאסור [ובעיקר הדיון אם איסור תחומין של שלשה פרסאות גם ביום טוב הוא מהתורה או שהוא רק מדרבנן, מוכח מדברי הלבוש (סי' תקפו סכ"ב, הובא במגן אברהם שם ס"ק כד ובמשנ"ב שם ס"ק פז) שהוא מהתורה, וכן ראה במשנ"ב לקמן (סי' תקטו ס"ק נב)], ובטעם הדיבור שלא הותר לצורך אוכל נפש, כתב בשו"ת חתם סופר (א"יח סי' קמט) שאיסור תחומין אינו מצד שם 'מלאכה' אלא הוא איסור אחר שאסרה תורה, וכמו שאסרה חמץ בפסח, ודוקא איסור מלאכה הותר לצורך אוכל נפש אבל לא שאר איסורים. אמנם בהירושית רעק"א (סי' תקפו על המגן אברהם ס"ק כז) נקט שאין האיסור אלא מדרבנן, ומטעם שמהתורה הותר איסור תחומין לצורך אוכל נפש [הובא בשערי צדק שם (סי' קכב), וכן ציין לפר"ח שנקט שהוא מדרבנן, אמנם ראה שם טעמו], וראה בקהלות יעקב ביצה סי' כ שהאריך בזה].

[משנ"ב ס"ק י']

הַהוֹצֵאָה בְּאֵלָּל נֶפֶשׁ קְתִיקוֹן אֶלְּ נֶפֶשׁ עֲצָמוֹ דְּמִי [נלא כמכשירין] (10).

10) המקור לדבריו הוא דברי הר"ן (ביצה ה', א בדפי הרי"ף) וכתב בשו"ת חתם סופר (א"יח סי' קמז) שכונת הר"ן לישב שאף שהוצאת הסכין אינה אלא מכשירי אוכל נפש, ואפשר היה לעשותה מאתמול, מי"מ מותרת היא ביום טוב, וביאר בשם הים של שלמה, שכיון שמלאכת ההצאה הינה 'מלאכה גרושה', אף מכשירי אוכל נפש דינם כאוכל נפש עצמו, ומותר לעשותם אף שיכול היה לעשותם מאתמול, ולכן הותר [החתם סופר] להוליך כלים לצורך סעודת מצוה אפילו דרך רשות הרבים כשלא הכין לו מסיפיק כלים [והולכת הבהמה עצמה, מדייק ברענו שוראי נחשבת כאוכל נפש עצמו ולא כמכשירי].

מאידך, בשו"ת אבני נזר (א"יח סי' תו ס"ק יב) הקשה מדוע הוצאת הסכין מותרת ונחשבת כתיקון האוכל עצמו, ואינה רומה להשחזות הסכין שגמבואר בגמרא (ביצה כח, א) שנחשבת כמכשירי אוכל נפש. וביאר, שיש לחלק בין מכשירין בהוצאה לשאר מכשירין, משום שכשמשחיו סכין שנפגמה התיקון והמלאכה נעשים בגוף הסכין ולא באוכל, אלא שלאחר מכן הוא יתקן בה את האוכל, ולכן אין זה נחשב אלא מכשירין, אבל כשמציא סכין לשחוט הרי בגוף הסכין לא נעשה שום תיקון, רק שהוא מקרב את הסכין אל הבהמה שתהיה מוכנה לשחיטה, וכשם שהתקרבה הסכין אל הבהמה כך התקרבה הבהמה אל הסכין, ומצא שהתיקון נעשה בהוצאת הסכין הוא תיקון בהמה, ולכן יש לדון את הוצאת הסכין כמעשה באוכל עצמו ולא כמכשירין. וסיים, שזו כונת הר"ן, שאף שבהוצאה אינו מתקן ממש את האוכל, מי"מ הוצאה באוכל נפש נחשבת כתיקון אוכל נפש עצמו, משום שבהוצאה הוא מתקן את האוכל שמקרבו למקום הראוי לו [וגם בדעתו מדייק שהולכת הבהמה עצמה היא נחשבת כאוכל נפש עצמו ולא כמכשירי].

והגרש"ז איערברך (מאורי האש פ"א אותיות זח"ב, הובאו דבריו במנחת שלמה ביצה יא, א) פקפק בדברי האבני נזר מב' טעמים - א) אם כדבריו, מדוע לא תחשב גם השחזות הסכין כתיקון בהמה, שעל ידה הוא מקרב את הבהמה לסכין הכשרה לשחיטה, ומה לי אם המצאת הבהמה לסכין נעשית על ידי הוצאת הסכין מרשות לרשות, מה לי אם נעשית על ידי השחזות הסכין [אמנם במנחת שלמה שם (הע' 92) הביא שיש סברא לחלק בין הדברים]. ב) אף הוצאת הבהמה עצמה שמוותרת, נראה שאין זה מחמת שבהוצאה הוא מתקן את גוף המאכל, שהרי על ידי ההוצאה לא נשתנה שום דבר בגוף הבהמה, אלא שהוא רק מקרבה לתיקונה, וזה אינו ראוי להיחשב אלא כמכשירין, אלא [לכאורה] טעם ההיתר הוא, שכשם שהותרה עשיית כל פעולת תיקון במאכל, כך הותרה עשיית פעולות בגוף המאכל עצמו [אף אם אינו תיקון המאכל] כל שיש בהן איזה צורך, אך הבאת הסכין שאינה תיקון המאכל וגם אינה נעשית במאכל, היה ראוי שתחשב רק כמכשירין ולא כאוכל נפש. ולכן ביאר הגרש"ז איערברך, שכל דבר שאין רגילות לעשותו בסמוך לתיקון המאכל ונחלק מתהליך הכנת המאכל, אלא מכינים אותו מוכר כדי שיהיה מוכן לשעת הצורך נחשב מלאכת מכשירין, אך דבר שהדרך לעשותו סמוך לתיקון המאכל ונחלק מתהליך הכנת המאכל הרי הוא נחשב כמלאכת אוכל עצמו. וזהו כוונת הר"ן, שהוצאה באוכל נפש נחשבת כתיקון אוכל נפש עצמו, כיון שהדרך להוציא מאכל למקום שנצרך לו הוא בסמוך לסעודה [שאין מביאים מאכל קודם שבאים לסעודה] ומטעם זה גם הוצאת הסכין, שהדרך להוליכה ולהביאה למקום שצריך לו היא רק סמוך לשחיטה, לא נחשבת כמכשירין [וכשם שהבערה נחשבת מלאכת אוכל נפש ולא כמכשירין]. ועוד, שאי אפשר להחשיב את הוצאת הסכין כמכשירין כיון שלא נעשה בסכין כל שינוי, מה שאין כן בהשחזות הסכין שהדרך להחזו את הסכין מראש כדי שיהיה מוכן לשעת הצורך, וגם בהשחזותו הוא משתנה מכמות שהיה, ולכן אין זה נחשב אלא כמכשירין [ובדעתו מדייק שאף הולכת הבהמה עצמה אינה נחשבת כמלאכת אוכל נפש עצמו אלא מחמת סברת הר"ן].

וסיים, שלמרות שלדבריו יוצא שכל דבר הנעשה לצורך האכילה והדרך לעשותו סמוך לאכילה ולא נעשתה פעולת הכשרה על ידי מלאכתו, יחשב כמלאכת אוכל עצמו, מי"מ קשה לסמוך על כך לדינא, כיון שסוף סוף המלאכה היא לא בגוף המאכל.

עוד כתב האבני נזר (א"יח סי' קלא אות יב בהגהה) שאף אם נקוט שהוצאת הסכין אכן נחשבת רק כמכשירי אוכל נפש, מי"מ יהיה מותר להוציאה ביום טוב, שאין זה נחשב כמכשירין שהיה יכול לעשותם מאתמול, כיון שיתכן שיעטרף לשחוט בבי מקומות, ואם יכין את הסכין ברשות הרבים שמו יצטרך לו ברשות היחיד וכן להיפך [אך דעת הגרש"ז איערברך (מנחת שלמה שם הע' 91) שודאי שלא לזה נתכין הר"ן, שהרי כתב שחשוב אוכל נפש עצמו ולא מכשירין, והוסיף, שמדברי הרמב"ן בלהמות (ביצה יג, ב בדפי הרי"ף) מבואר שהולכת הסכין היא מלאכה שהיה אפשר לעשותה מערב יום טוב].

[שענה"צ ס"ק י']

דלעגן הוֹצֵאָה אֶרְבֵּין כְּתוּב (11).

11) אמנם במשנ"ב לקמן (סי' תקיד ס"ק א) כתב, שאף באפיה ובבישול אומרים 'מתוך', ובכל זאת כתב במשנ"ב לעיל (סי' תצה ס"ק ה) שבתבשילים שלא יפגו כלל טעמם כשיכניסם מבעד יום ויכול היה להכניסם מערב יום טוב, יש להחמיר שלא לבשלם ביום טוב.

המשך במילואים עמוד 55

מילואים הלכות יום טוב סימן תצו תצה

המשך מעמוד קודם

השוער להלן (סי'ט) שאסורה ביום טוב (ובטעם איסור זה, כתב המשגיב להלן (סי'ק ג) שכיון שאסור לשחוט בכור, אפילו אם יש בו מום גמור, ללא שיתירנו החכם, נחשבת הוראת החכם כתיקון הבכור. ודעת הר"ח שגם את ראיית הסכין יש לאסור מטעם זה, שהרי ללא ראיית החכם אסור לשחוט בסכין. ומה שהחכם רואה סכין לעצמו, ביאר הבי"ר שראיית החכם נחשבת כתיקון הסכין דוקא לאחרים, כיון שאסורים לשחוט בו ללא שיראה לחכם, אך כשהחכם רואה לעצמו אינו אלא כמבקר את הספק.

בשוחט לעצמו ודאי שאינו צריך להראות אפילו לחכם הגדול ממנו.

וביחוד ד"ה שמא

יגש עוד כי עקמים?

ז' שרשי (ביצה כח, ב ד"ה מהו להראות) כתב שהטעם הוא משום עובדא דחול, שעל ידי ששואל את החכם נהיה קול כאילו רוצה למכור באיטלות, והרי"ף (שב טו, כ בדפי הרי"ף) מביא בשם הבה"ג שיש לחוש שילך חוץ לתחום לחפש אחר החכם, ושיטת הר"ח (שם) יד, א בדפי הרי"ף) שראיית הסכין נחשבת כראיית מומי בכור, שפסק

הלכות יום טוב סימן תצה

המשך מעמוד קודם

לו שיש לחלוק בין הגדולים, כיון שכל זמן שהבחנות באפר אינן עומדות לשחיטה, ואף שחיתתן אסורה, ולכן אין עליהן שם אוכל כלל ואסורות באיסור מוקצה, מה שאין כן כלי הפסח שכמו שהם עכשיו ראויים הם לתשמישם בפסח, ושם כלים עליהם, ולכן יתכן שאינם נחשבים מוקצה (ובשו"ע לעיל (סי' שי"ב) מבואר שגורגרות וצימוקים הם מוקצה כיון שיש להם כי חסרונות, גם שדחאם מלהשתמש בהם וגם שאינם ראויים לשימוש). אמנם במקום אחר (ש"י"כ פ"ב הע"י עז) הסתפק, שכיון שמקפיד שלא להשתמש בכלי פסח בשאר ימות השנה, יהיה דינם כמוקצה מחמת חסרון כיש, ודעת הגר"ש וואונר (מבית לוי ח"י עמ' מו) שאינם מוקצה.

[שע"צ סי'ק יז]

אָלָא אַגַּל מְדַבְּרֵיִת קָאָרְיָא.

17) כותנת, שלדעת ה"ס של שלמה גם מדבריות החוורות לביתן בתחילת ימי הגשמים [שבחן עוסק סעיף זה, וכמו שפירש במשגיב לעיל (סי'ק יד)] נחשבות כגורגרות וצימוקים שהם מוקצה גם לדעת ר"ש.

ופירות וכדו' שהובאו מחוץ לתחום (ובאופן שאין לאוסרם מחמת שנעשה בהם איסור תחומין). כתב בשע"צ לקמן (סי' תקטו סי'ק צב) שאף לדעת ה"ס של שלמה אינם מוקצה לדעת ר"ש, שדוקא בהמות מדבריות שאינן נכנסות לעיר כל ימי הקיץ נחשבות כגורגרות וצימוקים, אבל פירות שאין שום סיבה שלא יובאו לביתן כל יום ויום, אין להחשיבם כגורגרות וצימוקים. והביא שאין כן דעת המחציה"ש, ונשאר בצי"ע על דבריו.

[משגיב סי'ק יז]

וקמו שפ"שנו לעיל בסימן תצו סעיף ט"ז.

18) על דברי הרמ"א לעיל (סי' שי"ב) שיש אומרים שאין הכנה שייך בשל אינו יהודי, הביא הביה"ל לעיל (שם ד"ה יש אומרים) את דברי האיר שכתב שאף שהשו"ע שם לא הזכיר הלכה זו, יתכן שגם הוא סובר כן, וצ"ע לעין ברב"ר השו"ע כאן.

ופירות שתלש נכרי מאילן שלו בשבת, כתב השו"ע לעיל (סי' שכה ס"ה) שהם אסורים לישראל, וביאר המשגיב שם (סי'ק כב) שיש בהם איסור מוקצה (בט"ס) לגזירה משום פירות הנמשרים. הפמ"ג (פתחה) להלכות יום טוב חלק שני פ"א אות ג) כתב שמוקצה מחמת מיאוס יש גם בשל נכרי, וביאר שדוקא מוקצה התלוי במחשבת הבעלים אין בשל נכרי, אך דבר שהוא מוקצה מחמת עצמו שאינו ראוי לכלום יש גם בשל נכרי.

[משגיב סי'ק יח]

על פ"ל פנים ליש"אל ז"ה שהוכח עבוד'.

19) וכל זה כשהביאן נכרי, וכמו שכתב השו"ע לקמן (סי' תקטו ס"ה)

מאידך, ה"ס של שלמה (ביצה פ"א סי' ל) כתב [החכרו דבריו בהערה הקדמת] שהטעם שאין להחמיר בהצנעה שיכול היה לעשותה קודם יום טוב הוא משום שהצנעה היא מלאכה גרועה. והשו"ע הרב (סי' תצה ס"ז) כתב [מקורו ברב"ר הרמב"ם (פ"א מה"ל יום טוב ד"ה-ו)] שכיון שהטעם שאסור לעשות מלאכות שהיה יכול לעשותן מערב יום טוב הוא כדי שלא יעבור עליו כל היום במלאכות וימנע משמחת יום טוב, מטעם זה עצמו התירו את ההוצאה כדי להרבות בשמחת יום טוב שזולך ויביא כל מה שירצה, ולא יהיה כמי שדירי אסורות וכבולות.

[משגיב סי'ק יג]

אם רק לית פהו אפור תחומין, כגון שקאו מאליהם וכדומה.

12) ראה מה שכתבנו להלן (סי'ק יח).

[משגיב סי'ק יט]

אז לענין להקטיר אוהם ליש"אל אחר.

13) ראה מה שכתבנו להלן (סי'ק יח).

[משגיב סי'ק יט]

ד"לכ"י על"א אסורה (וכו', ה"י להו כגורגרות וצימוקים) ש"קע"לם ל"ג ל"בש"ן.

14) ולהשקותן ולהאכילן, כתב לעיל (סי' תצו סי'ק ד) שלכאורה מלשון השו"ע שם (סי'ב) נראה שאסור, שמ"ן שהן מוקצה אין להשקותן ולהאכילן ש"מא יבא לאוכלן, אך הוסיף שמלשון השו"ע שם (סי'ז) לא משמע כן. וגם בביה"ל שם (סי'ב ד"ה רגים ועופות) האריך שאפילו אם נאמר שכן משמעות דברי השו"ע שם (בסי"ב) שאסור להאכילן, מ"מ יש לפקפק בדין זה מחמת כמה טעמים. ולכן מסקנתו שמוותר להאכיל בעלי חיים מוקצים, ורק במקום שמחוסרים צידה אסור מחשש שמא יבוא לצודם.

15) ואף שהטעם שגורגרות וצימוקים הם מוקצה, כתב השו"ע לעיל (סי' שי"ב) שהוא מחמת שיש להם כי חסרונות, גם שדחאם בידים וגם שאינם ראויים, מ"מ מבואר בגמרא (ביצה מ, ב. ראה רש"י שם ד"ה אויעת אימא) לאחר החיובים שגם בהמות המדבריות נחשבות כגורגרות וצימוקים, שכיון ששולחם לרעות כמבואר על דעת שלא יחזרו לביתו ה"י דאן מוקצה אותן מאצלו בידים.

16) ואף אם חזרו בהמות כערב יום טוב והחליט בעליהן להחזירן לאפר לאחר יום טוב, חזרו ונמלך ביום טוב ורוצה לשחטן, דעת הגר"ש איערבך (מנחת שלמה ביצה מ, א) שהן ממושכות להיות מוקצה, כשם שגורגרות וצימוקים הם מוקצה גם אם נמלך עליהם בשבת לאוכלם. והוסיף, שלכאורה לפי זה גם כלים המיוחדים לימות הפסח שנמלך בשבת שבשאר ימות השנה וחפץ להשתמש בהם, יהיו אסורים באיסור מוקצה כגורגרות וצימוקים שהעלם לג. אך ז"ת נראה

מילואים הלכות יום טוב סימן תצח המשך מעמוד קודם

רק בשבת, הן מוקצה, וכמו שמפורש בהמשך דבריו. ולענין גזירות וצימוקים שהעלם לגג, ובבין השמשות כבר היו יבשים וראויים לאכילה, פסק השריע לעיל (סי' שי' ס"ד) שאינם מוקצה גם אם נדע לבעלים על כך רק בשבת. ובטעם הדבר כתב המשגיב שם (סי' ת) על פי דברי רש"י (ביצה כו, ב ד"ה מותר), שכיון שכל הסיבה שהעלם לגג והקצם היא כדי שיתייבשו, לכן משנתייבשו אינם מוקצה אף שלא ידע מזה.

[אמנם דעת הגרש"ז אויערבך (ששי"ב פכ"ב דע' לה) לכאר את דברי רש"י באופן אחר, ולדעתו מההלכה של גזירות וצימוקים יש ללמוד שכל מוקצה בטעות אינו מוקצה. והפמ"ג (שם משב"ז סי' ד) הביא שכן דעת הלבוש שמוקצה בטעות אינו מוקצה, אולם הוא עצמו סובר שהביאור בדברי רש"י הוא שכיון שהבעלים יושב ומצפה אימתי יתייבשו הגזירות והצימוקים, לכך גם אם לא ידע מוכך אינם נחשבים מוקצה. הוסיף על פי דרכו, שאם הבעלים לא מצפה לכך, אז אף על פי שפסקה הסיבה להקצאת הדבר עוד קודם כניסת השבת, ימשיך הדבר להיות מוקצה. ולכן, במקרה שנתערב איסור בהיתר באופן שאינו בטל, וקודם בין השמשות נתחדשה מציאות בתערובת שגורמת לביטול האיסור, אם נדע על כך לבעלים רק בשבת, התערובת תהיה אסורה באיסור מוקצה, שהרי במקרה זה הבעלים לא היה יושב ומצפה מתי האיסור יתבטל בהיתר. ולדעת הפמ"ג ברור שכשלא ידע שהבהמות כבר באו בערב שבת, הרי הן מוקצה ככל מוקצה בטעות. אך לדעת הלבוש הגרש"ז אויערבך, צריך לומר שהמור דין בהמות שכאו מחוץ לתחום משאר מוקצה בטעות]. וראה מה שכתבנו להלן (סי' כט) ולעיל (סי' שי' סי' יז).

לענין נכרי שהביא דרוך לישראל מחוץ לתחום, שאסור לאוכלן למי שהובאו בשבילו. אולם אם הביאן ישראל, כתב לעיל (סי' תה ס"ט) שאם עשה כן בשוגג מותר לאוכלן, ובמיוחד אסור למי שהביאן לאוכלן וכן למי שהובאו בשבילו, ולשאר אנשים יש המתירים ויש האוסרים, ופסק המשגיב שם (סי' נב) כדעת המחמירה.

[ביה"ל ד"ה ועכשין]

מי שלא שחט מעולם, אסור לשחט ביום-טובים⁽²⁰⁾.

(20) ובטעם הדבר כתב בשו"ת שבת יעקב (ה"א סי' כג), שכיון שאינו מוחזק באימונו הדיים ושלא יתעלף, יש לחוש שמא יקלקל שחיטתו ונמצא שעשה טירחה שלא לצורך אוכל נפש שאסורה. והאלף המגן (על המטה אפרים סי' תרכ"ב סי' ב) הוסיף, שלכן אסור לו לשחוט אפילו אם יש חכם מומחה שעומד על נבו.

ולענין מילה בשבת על ידי מוחל שלא מל מעולם, שכתב השריע לעיל (סי' שלא סי') שאסור לו למול בשבת (מחשש שמא יקלקל ונמצא מחלל שבת שלא במקום מצוה). כתב המשגיב שם (סי' לו) שביום טוב יש כזה דעות בין האחרונים, ואם הוא יודע בעצמו שיכול למול ואין שם מוחל אחר, אין להחמיר. עוד כתב שם, שביום טוב שני של גלויות, בחדיא יש להקל לתת לו למול. וכן לענין שחיטה ביום טוב שני, כתב האלף המגן (שם) בשם זבחי רצון, שגם מי שלא שחט מעולם ראשי לשחוט בו.

[ביה"ל ד"ה אם באו]

ופשיט דדנא בך בידע בהו בין השמשות⁽²¹⁾.

(21) ואם לא ידע בבין השמשות שחזרו הבהמות לעיר ונדע לו על כך

הלכות יום טוב סימן תצח המשך מעמוד 214

שמוקצה מחמת היום שעבר אינו מוקצה רק במקרה שבחדיא יגיע זמן התירו, אולם כשיכול להיות שכלל לא יהיה היתר, יש דין מוקצה גם מחמת היום שעבר, ולכן כעגל שכלו לו חודשיו ביום טוב ראשון, יש דין מוקצה גם מחמת היום שעבר, שהרי בכניסת היום שהוא ספק נפל לא ברור שיגיע זמן התירו, שהרי יכול להיות שאכן ימות מחמת שהוא נפל [ולדבריו גם בנדרן דידן, כיון שבכניסת יום טוב שעדיין לא מלאו לו שמונה ימים יכול להיות שימות מחמת שהוא נפל ולא יגיע לזמן התירו, יהיה דין מוקצה מחמת היום שעבר].

מין שלא היה ניתן לשחטו בערב יום טוב מספק שמא הוא נפל, שאין להקשות שאין זה אלא מוקצה מחמת היום שעבר, כיון שדברי הראשונים אמורים רק כשסיבת ההקצאה ביום שעבר היא מחמת איסור דרבנן, אולם כשסיבת ההקצאה היא מחמת איסור תורה, אמורים מוקצה גם מחמת היום שעבר [ולדבריו גם בנדרן דידן, כיון שהאיסור לשחוט את העגל בכניסת היום כשעדיין לא מלאו לו שמונה ימים הוא מן התורה מחשש שמא הוא נפל, יהיה דין מוקצה מחמת היום שעבר]. והגרש"ז אויערבך (שם עמ' עז) תירץ את שאלת השער המלך,

הלכות יום טוב סימן תצח המשך מעמוד 218

קושה זו הקשה בגליון מהרש"א (שו"ע יו"ד סי' כח סכ"א) על מה שנפסק שם שמי שאין לו עפר לכסות לא ישחוט. וביאר האבי עוזי (פ"ד מהל' שחיטה ה"א) שביטוי הדם אף על פי שאינו מעכב בהיתר הבשר באכילה, מ"מ הוא גמור וסיוס מצות שחיטה, ובלי הכיטוי לא נעשתה מצות השחיטה כתיקונה, ועל כן אם אין לו עפר או שהוא יום טוב, אין לו לשחוט לכתחילה שחיטה שלא כתיקונה, וכעין סברא זו מובא בשם הגרי"ש אלישיב (הערות ביצה ז, ב עמ' נא).

ובשו"ת הר צבי (אורח ח"א סי' טז) חילק בין הנדרנים, שדוקא לגבי

משגיב שם סי' ט ושעדי"צ שם סי' ז) את דברי המרדכי שמי שיש לו בנד ואין לו חוטים לקיים בהם את מצות ציצית וכן בשבת שאי אפשר לקשור ציצית, מן התורה מותר לו ללכת עם הבנד בלא ציצית, משום שלא אסרה התורה ללכת עם בנד ללא ציצית, אלא שחייבה להטיל ציצית, וכשהוא אנוס פטור הוא מהמצוה [אלא שנחלקו המג"א (שם) וה"ט"ו (שם סי' ה) אם יש בכך איסור דרבנן]. ואם כן מדוע שלא תהיה השחיטה מותרת ביום טוב אף ללא כיסוי הדם, שהרי התורה לא אסרה לשחוט בלא כיסוי אלא שיש מצוה לכסות, אם כן ביום טוב שהוא אנוס בזה מחמת איסור יום טוב, פטור הוא מקיום מצוה זו [כמעין

הלכות יום טוב סימן תצח

קז באר הגולה

ג בראש שם י"א
במה הלל ד משנה
זרובא שם מי וכתנא
רפא ה טרין שם על
פי
הירושלמי
ר ארנות מרב קצם
הרפא

יכול להשאילו לאחרים: הגה *ועבשו בזמן הזה שפל שוחט (ה) רואה ספין בעצמו, כל הרוצה לשחט ביום טוב (א) יבדק סכניו מערב יום טוב, (ז) ולא ביום טוב שפלא ישחטנו (ד) ומהירוי והנהח שחטתה. מיהו, אם לא בדרך מערב יום טוב והוא שצת הדתק, (ב) (ח) יכול לברקו ביום טוב (שחטות ישנים); ב יוכל להוליך (ט) ספין והבהמה אצל טבח לשחט, ואפלו גדי קטן שצריך להוליכו על קמפו, (י) ואף על פי שהנה אפשר להוליכם מאתמול. (יא) והוא הדין ששטח יכול להוליך הספין אצל הבהמה (כ); ג "בהמות שיוצאות ורועות חוץ לתחום (כב) וקאות ולנות בתוך התחום, הרי אלו מוכנות (יג) ולוקחין מהן ושוחטין אותן ביום טוב; אבל הרועות (יד) והלכות חוץ לתחום, (טו) *אם באו ביום טוב (טז) אין שוחטין אותן ביום טוב, מפני שהן מקצין ואין דעת אנשי העיר עליהן. והגוי מלי בהמות ישראל, האבל של אינו יהודי לית בהו משום מקצה, (יז) דאין האינו יהודי צריך קבו, אלא אם כן באו בשביל ישראל (יח) שאז אסור (יט) *לפיכך (כ) אינו יהודי שהביא

באר היטב

(א) יכול, וכל אדם סוף לברק הספין אחר השחיתה, ב"ש, מ"א:

באר הגולה

דחק ונודד גדול אפשר דשרין: * ועלשו בזמן הזה וכו'. הספין אברתם נאשר בצרף עינן אם השוחט הוא בעצמו פלמידיהם יודע להורג שלא ישחטנו אם סחטין בו גספין, ומתקיימא דסתם משכח דיש להחמיר, וכן האלהי וכה מצדו להחמיר, ודבר הסכור לעצמו טועה האדם וסובר שהוא חכם, וכמו ספריו הגדולים, דמקל מקום אם הוא רב וגדול הדור, בזרק לעצמו ושוחט או משאילה לאחרים, כמו שפסק המחבר, מי שלא שחט מעולם, אסור לשחט ביום טוב (טו). הרושי רבי עקיבא איגר בשם תשובת שבות יעקב: * אם באו ביום טוב, כן הוא לשון תרומים וכן כתב הרמ"ה בהירושלמי, ומשמע מה דאם באו בערב יום טוב שוב נקטע מניהו שם מן דברו וכן השתם הוי להו מוכנים, ופשוט דדוקא פדנע ביה בין השמשות (כ). וכן מצאתי בפי' הלכות יום טוב בסופו, וזה לשונו שם: בהמה דאתא מאפי ועילא בתוך התחום מערב יום טוב ולא הוי ידע בה ומטאי לפני ישראל ביום טוב, אי נמי אתאי בשביל גוים, דלאסור תחומין ליכא למחש, דאמרנן תפא בשביל ישראל זה סוף לישאל אחר, וכל ששן הבא בשביל גוי, ולאסור מקצה הוא דאיכא למחש וכו', עין שם באריכות הפניא דשם ומהנה מה שכתב אי נמי אתאי בשביל גוים, צריך לומר דסבירא לה פטאן דאמר דישל נכרי צריך פטאן מהנה, ובאמת פלגא הוא בירושלמי, כמו שהביא הרשב"א והרא"ה, ועין פרי טעם חצון. והנה מבאר בפי', דאם באו בתוך התחום מערב יום טוב לא משפחת שהיה עליה שם מקרי אלא אם כן לא ידע בה, ומוכח בהירושלמי דאם ידע בה, אף על פי שלא הוא הביאה, מפל מקום מן השתם היא פמיכה, לפיכך בהמות שכתובות דעתו עליהן אם יצטרך להו ביום טוב; אכן תוב הפאורי כתב להקדים, האפילו באו מערב יום טוב, דמסתמא לאו דעתה עליהו אלא אם כן ופנים פריש מקרי, עין שם, וצריך עיון לדינא, ועין בספר בית טאור שפארין פקדון זה: * לפיכך נכרי אם ידוע וכו', והלשון מקשה מאד, דמה שהצריך דוקא ידוע אינו שך קל למה שכתב מקדם; ועוד, דפאי קאמר אחר כך 'אפילו באו בשביל ישראל, הלא גם מקדם מניי בנהו וקבר הקשה מן ספרי תנש, והצדוה תקול' שמשמע טובע דין זה הלשון מתקן ביותר, תה לשונו שם: הפקעה אינו אלא מרובי סופרים והולכין בספקו להקל, ולפיכך פוי שהביא בהמה מקולין של ישראל אף על פי שהתקאו לצדך ישראל אם ידוע שלנו נכרי, וענין אחר הוא ואינו שך לבתיאור ומחבריות, וקרי לאסור תחומין פטאן מקצה, ונראה כמו שנתקו בפנים הוא נכבד, וכעבור לענין הקודם שכתוב בשלחן ערוך 'אלא אם כן באו בשביל ישראל דבר לענין פתיחת ומחבריות, ומתבת לפיכך' הוא ענין אחר, לך

באר היטב

ומטעם זה (ד) סוף הקמס גספין לשאינו רוצה לסמוך על בדיקה, להראות ספניו לקמס אחר: (ה) רואה ספין לעצמו, שומכין על קבלה שיש לו: (ו) יבדק ספניו מערב יום טוב, ולא יחזיר הספין (ז) לנרן שלו, דאם סחור או צנדי הספין נאעין בקשיית קדון לא מקרי זה ספין בדיק, כמו שכתב בהבאות שור סימן יח סעיף קטן ד, וכתבו האחרונים, דנכון שיהא לכל טבח שנים או שלשה סכנים ברוקים מערב יום טוב: (ז) ולא ביום טוב, הנינו הדיקה ראשונה, (ח) אבל הדיקה שצריך לעשות אחר השחיתה סוף, ולא שך גבה שפא ושחיתנה אם ימצאנה פגומה, דלא יועיל ההשחיה להכשיר השחיתה ששחט מקדם: (ח) יכול לברקו ביום טוב, וכגון (ו) שאין בעיד ספין אחר שנובק מערב יום טוב: ב (ט) ספין והבהמה אצל טבח, ואפלו (ס) הך השותתתים, ואין חוששין שפא ימלך ולא שחט ומצא דהוציא שלא לצורך: (י) ואף על פי שהנה אפשר וכו', דהוצאה באכל נפש פתחן אכל נפש עצמו דמי ונלא כמכשירין (י). ולכך אין חלוק בין אפשר מעבור יום או לא. (ט) ואפילו לדעה השומכין ליעל בסיון תצה סעיף א בהג"ה, לענין הוצאה (י) אין להחמיר: (יא) והוא הדין וכו', הספין אצל הבהמה, ולא אמרין דטוב יותר שהבהמה תלך בגלגליה אצל השפוח: ג (יב) וקאות ולנות, לאו פוקא בכל יום, (יב) אלא אפלו שבאים לפקדים לוי, נמי מוכנות מן הסתם, וקדלמה: (יג) ולוקחין מהם, ואפלו לא באו מעבור יום (יב) אלא בלקה (אם רק לית בהו אסור תחומין, כגון שבאו מאליהם וכו') (יג), ולא תשב עליהו כלל בין השמשות, נמי מפרין, דכבהמות פתיחת דמי ואין צריך לחשב עליהם: (יד) והלכות חוץ לתחום, הנינו שדקם להיות רעות כל ספין (יג) עד חדש חשון ואחר כך באות לביטום, מפל מקום כל נמי ספין אין דעת אנשי העיר עליהם ונרי מן מקצין, ועל כן אם באו וכו': (טו) אם באו ביום טוב, ומקרי דלית בהו אסור תחומין (יד) כגון שבאו מאליהם, (טז) או ערכו לאותו צד, (טז) או לענין להחיד אותם לישאל אחרים, דאי לא כן בלאו הכי אסורין שחרי באו מחוץ לתחום: (טז) אין שוחטין וכו', ולמאן דשרי מקצה ביום טוב, מפרים. (ח) ויש מי שכתבו דלכלי עלמא אסורי, דכיתין שאין נכנסות לתחום העיר כל ימי הקדש הוי להו כגורגוריה וצמוקים (ט) שהעלם לגג לבישן (ט), דלכלי עלמא אסורי אסור דעפיהו מניהו עד שיתבשו, וכמבאר לעיל בסיון שי: (יז) דאין הנכרי צריך קבו, וכמו שפרשנו לעיל בסיון תצו סעיף טו (ט), ולהכי אפלו הוי מהבהמות הלכות בכל ימות הקדש שלא בבית לית לן בה: (יח) שאז אסור, על כלי פנים לישאל זה שהובא צבור (ט) כשעם אסור תחומין, (יח) ולישאל אחר מחר: (יט) לפיכך וכו', אם ידוע וכו', הלשון מגמגם קצת, דאינו מפרים מעניא דרישא, ובאמת הקמס מתחיל עבה מענין אחר, וסוף כאן אינה פבוה כמו שבארתי בבאר הגולה, וכן צריך לומר: ודוקא פשידע שלנו חוץ לתחום ולא בספק, לפיכך כו': (כ) נכרי שהביא בהמה במקוה לין, שיש

שער הציון

(ז) מן אברתם בשם הרב המגיד: (ב) הרושי רבי עקיבא איגר: (א) אחרונים, ולאחר בדיקה זו יכול עוד לשחט בספין זה ממילא, ואפלו אם פון בבדיקה זו בשביל זה כרי שיוכל אחר כך גספין לשחט בו, שרי וכן מוכח מדרבי' משנה, עין שם: (ז) פרי' מגדים: (ח) רשב"א ור"ן ושאר פוסקים: (ט) וישל וימנ אברתם ושלטון צדי ששים ותגו": (י) דלענין הוצאה אמרין מתוף (י) שהתרה הוצאה לצורך התרה נמי שלא לצורך, ובלבד שהיה בה צדף הים קצת, דולקמן סיון תחית, עין שם: (יא) כן מוכח בשי"ם בפשיטות: (יב) הוקפאה, ומתבאה פפרוש רבנו נתנאל ובעטור ושלי לכת, והכתה כמו שבארנו: (יג) ש"ס, ומוכח בבית יוסף דכן דעתו לפסק כתבא קפא, וכן פתח הבה"ג: (יד) הגרי: (טו) בית ראוי: (טז) סוף בבית יוסף: (יז) מן אברתם בשם שם של לשלמה, ונכתב העטור דפסק מפרין קפא פשי"ס, וסבירא לה דהוציא קפא לאו לרבי בלחיד קאחי וראינם באים לבית לעולם, כמו שפרש רש"י, אלא אצל מקדויות קאי: (יח) תמו שכתב בסיון תקטו:

